

Баранцев Ярослав Антонович

здобувач вищої освіти факультету іноземної та слов'янської філології
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, Україна

Науковий керівник: Божко Ірина Сергіївна

канд. філол. наук, ст. викл. кафедри теорії та практики романо-германських мов
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, Україна

ВІДБИТТЯ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ ДІЙНОСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ І ФРАНЦУЗЬКІЙ ВІЙСЬКОВІЙ СЛЕНГОВІЙ ЛЕКСИЦІ

На сьогодні питання всебічного вивчення соціолектів української мови перебуває в полі актуальних проблем вітчизняного мовознавства, про що можна судити з огляду на процес упорядкування термінології відповідних галузей, систематизації та наукової інтерпретації зібраного емпіричного матеріалу. Невирішеною проблемою залишаються й порівняльні дослідження соціально маркованої лексики української та інших мов, зокрема французької.

Відповідно до визначення О.О. Селіванової, сленг – це «нелітературна, ненормована і некодифікована додаткова лексична система, яка представляє експресивно-оцінні, найчастіше стилістично знижені позначення загальновідомих понять і належить певній соціальній субкультурі» [1]. У зв'язку з цим інтерес сьогодні становить дослідження військової сленгової лексики української та французької мов, що пов'язано передовсім із війною на сході України та євроінтеграційним курсом зовнішньої політики нашої держави.

У процесі дослідження з'ясовано, зокрема, що з прийняттям до Збройних Сил України нових типів озброєння та військової техніки українського виробництва з'являються відповідні неологізми та сленгові назви: *дрон* (замість *безпілотний літальний апарат*), *квадрик* (від *квадрокоптер*), *малюк* (про штурмову гвинтівку «Вулкан»), *ман'як* (про великокаліберну снайперську гвинтівку виробництва заводу «Маяк») і т. ін. Крім того, зафіксовано, що завдяки поступовому укріпленню позицій української мови як державної в усіх сферах суспільного життя окремі сленгові одиниці, пов'язані з військовою тематикою, також зі свого боку «українізуються», як це відбулося, наприклад, зі словом *вертушка*, на зміну якому дедалі частіше приходиться *гелік* (від *гелікоптер*). Водночас виявлено, що окрема військова сленгова лексика з часом може розширювати межі свого застосування, виходячи на рівень інтержаргону чи розмовного стилю національної мови та перестаючи бути оказіональними одиницями, про що свідчать випадки їхньої присутності в мовленні цивільного населення (коментарях соціальних мереж), у текстах художньої літератури (часто воєнної тематики) і пісень. До цього варто додати, що у французькій мові існують аналогічні одиниці: *biffin* (= піхотинець), *lieute* (= лейтенант), *padge* (= ліжка) тощо. Динамічні зміни в цьому пласті французької лексики зумовлені інноваціями у військовому машинобудуванні та світовими воєнними конфліктами, у яких беруть участь французькі військові. Цікавим є те, що в процесі утворення нових лексем застосовують іще можливості аббревіації та усичення. Під час вивчення франкомовного військового сленгу варто враховувати відмінності в суспільно-історичному контексті України та Франції, бо нерідко такі слова активізуються на базі історичних обставин, як у випадку з лексемою *biffin* [2]. Тож іншою проблемою є способи перекладу таких одиниць французької мови українською.

Отже, специфіка української та французької військової сленгової лексики є тим мовним явищем, яке зазнає постійних змін відповідно до суспільно-політичної ситуації, крім того, така лексика з часом може ставати елементом загальніших рівнів структури національної мови.

Список використаних джерел:

1. Селіванова, О. О. (2011). *Лінгвістична енциклопедія*. Полтава: Довкілля-К.
2. *Le biffin : kesako ?* (2014). Вилучено з <https://www.defense.gouv.fr/actualites/articles/le-biffin-kesako>.